

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ, τ. 19, εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2007, σ. 522

Συγγραφέας: ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΤΣΙΜΠΑΡΔΗΣ

Η παρατηρούμενη αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της γης συνιστά απειλή για τα οικοσυστήματα όπως και για τα ανθρώπινα συστήματα, κυρίως δε τα πλέον τρωτά στις δυσμενείς επιπτώσεις της αλλαγής του κλίματος. Ο ανθρώπινος παράγοντας επιτείνει αποδεδειγμένα το πρόβλημα, αποσταθεροποιώντας το γήινο κλιματικό σύστημα. Η ανθρωπογενής παρεμβολή πρέπει να αντιμετωπισθεί με τη θέσπιση διεθνών κανόνων για την καταπολέμηση των εκπομπών ρύπων του θερμοκηπίου. Οι ως άνω παραδοχές καθοδηγούν τη διεθνή κλιματική πολιτική από τα πρώτα βήματά της έως και σήμερα.

Το κύριο ερώτημα που απασχολεί τη μελέτη είναι πόσο αποτελεσματικό μπορεί να αποδειχθεί το διεθνές δίκαιο για την καταπολέμηση των εκπομπών ρύπων του θερμοκηπίου. Η Σύμβαση-Πλαίσιο του 1992 θέτει το γενικό περίγραμμα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων καθώς και τις κατευθυντήριες περιβαλλοντικές αρχές για τις κλιματικές αλλαγές. Το Πρωτόκολλο του Κιότο και οι ερμηνευτικές Συμφωνίες του Μαρρακές ρυθμίζουν ειδικότερα τις σχετικές υποχρεώσεις των βιομηχανικών μερών, θέτουν ποσοτικούς εθνικούς στόχους μείωσης ή περιορισμού των εκπομπών, καθορίζουν χρονοδιαγράμματα και θεσπίζουν θεσμικά εργαλεία (μηχανισμούς), τα οποία προσφέρουν ευελιξία στα βιομηχανικά κράτη στο στάδιο της εφαρμογής των εθνικών ποσοτικών τους δεσμεύσεων έως το 2012.

Το διεθνές δίκαιο για τις κλιματικές αλλαγές προσπάθησε κατά την πρώτη φάση να σταθμίσει τις «ιστορικές» ευθύνες των βιομηχανικών κρατών, μετατρέποντάς τες σε αντίστοιχες υποχρεώσεις. Το ενδιαφέρον του επικεντρώνεται επί του παρόντος σε ένα ακόμη πιο δύσκολο εγχείρημα: την κατανομή μελλοντικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για την προστασία της ατμόσφαιρας και του γήινου κλιματικού συστήματος σε πλανητικό επίπεδο.